

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 09.03.2020.- 13.03.2020.**

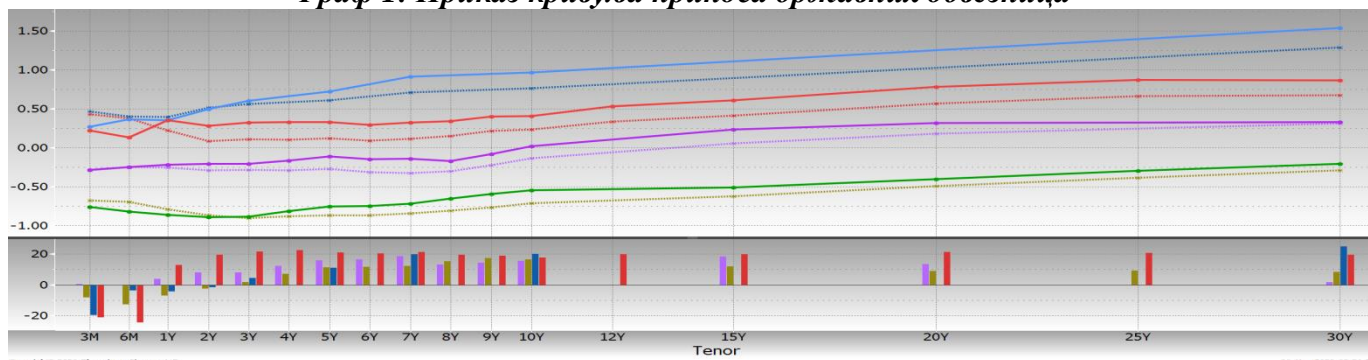
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	6.3.20	-	13.3.20	6.3.20	-	13.3.20	6.3.20	-	13.3.20	6.3.20	-	13.3.20
2 године	-0,86	-	-0,87	0,51	-	0,49	0,11	-	0,29	-0,28	-	-0,19
5 година	-0,86	-	-0,74	0,61	-	0,72	0,13	-	0,34	-0,26	-	-0,09
10 година	-0,71	-	-0,54	0,76	-	0,96	0,24	-	0,41	-0,12	-	0,05

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	6.3.20	-	13.3.20
3 мјесеца	-0,653	-	-0,698
6 мјесеци	-0,694	-	-0,822
1 година	-0,776	-	-0,797

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 13.03.2020. године (пуне линије) и 06.03.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

Фед, ЕЦБ, ВоЕ, ВоЈ, Швајцарска национална банка и Банка Канаде су 15. марта најавиле координисану акцију са циљем јачања ликвидности. Договорено је да ће за то користити постојеће своп линије у USD, те да ће накнада на ова средства бити смањена за 25 базних поена. Поред тога, централне банке широм свијета предузеле су низ мјера као одговор на ризик ширења корона вируса, те је тако: Банка Канаде смањила референтну каматну стопу на 0,50% са претходних 0,75%, Централна банка Аустралије (RBA) најавила спремност да на секундарном тржишту откупљује аустралијске државне обвезнице, Централна банка Новог Зеланда (RBNZ) је једногласно на ванредној сједници смањила референтну каматну стопу на 0,25% са претходних 1%, те најавила да ће ова стопа највјероватније остати на нивоу од 0,25% најмање наредних годину дана, Банка Израела је најавила спремност да откупљује државне обвезнице, а Централна банка Јужне Кореје је смањила референтну каматну стопу на 0,75% са претходних 1,25%. Међународни монетарни фонд је позвао све земље да раде заједно у одговору на пандемију корона вируса.

ЕВРОЗОНА

Протекла седмица обиљежена је наставком веома негативног расположења тржишних учесника на глобалном нивоу због негативних вијести о епидемији корона вируса, која је на крају проглашена пандемијом. Наведено је већ почетком седмице довело до нових рекордно ниских нивоа приноса дуж цијеле њемачке криве приноса. С друге стране, приноси италијанских обвезница су забиљежили веома изражене нивое раста на дневном нивоу. Ипак, након тога је забиљежен раст, те су приноси њемачких обвезница краћег рока доспијећа у односу на претходну седмицу смањени за 1,5 базних поена, док су приноси на обвезнице средњег и дужег рока доспијећа повећани између 12 и 16,5 базних поена. Приноси италијанских обвезница су повећани између 71 и 74,5 базних поена. Такође, у посматраном периоду, нарочито након одржане сједнице УВ ЕЦБ протеклог четвртка, и одлуке САД да суспендује летове из већег дијела Европе, забиљежен је нагли пад европских индекса акција, при чему је **Euro Stoxx 50 индекс смањен за 12,40%**, што је први пут икада да наведени индекс биљежи пад преко 10%. **Италијански FTSE MIB индекс је смањен за 16,92%**. Блага корекција кретања ових индекса забиљежена је на крају прошле седмице.

ЕЦБ је задржала непромијењене каматне стопе, укључујући и стопу на депозите банака (енг. Deposit facility) на нивоу од -0,50%, иако су тржишна очекивања уочи сједнице била подијељена о могућности смањења ове каматне стопе за 10 базних поена. Ипак, ЕЦБ је донијела низ других одлука као што је повећање износа програма куповина обвезница у износу од 120 милијарди EUR током остатка текуће године, затим најавила нове мјере које за циљ имају понуду хитне ликвидности, те креацију новог програма таргетираног дугорочног кредитирања (TLTRO) намијењеног за мале и средње компаније са знатно повољнијим условима од јуна 2020. до јуна 2021. године. Уз наведене мјере саопштено је да ће ЕЦБ олабавити правила о питању одржавања минималног капитала. Предсједница ЕЦБ Lagarde је у више наврата поновила потребу да и владе морају повећати напоре како би се изборили са пандемијом, те позвала на „амбициозан и координисан одговор политика“. Иако није донесена одлука о смањењу каматних стопа Lagarde је изјавила да ЕЦБ још увијек није достигла „доњи ниво“, те то одбацила као разлог због којег каматне стопе нису смањене. Што се тиче капиталних кључева (максимална учешћа појединачних чланица евозоне у портфељу ЕЦБ) Lagarde је навела да ће ЕЦБ користити пуну флексибилност, али унутар постојећих оквира.

Lagarde је на прес конференцији, након одржане сједнице, изјавила да ЕЦБ није ту да би утицала на смањење разлика између приноса појединачних обвезница, након чега је управо дошло до нагле промјене у разлици између њемачких и италијанских обвезница. Изјава гувернера Централне банке Италије наредног дана, да званичници могу преусмјерити куповине према земљама које су највише погођене пандемијом, као што је његова, донекле је стабилизовала кретања приноса италијанских обвезница.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред.бр	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – ЕЗ (квартално) финал. IV квартал	0,1%	0,1%	0,3%
2.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ MAP	-11,4	-17,1	5,2
3.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) ЈАН	-2,9%	-1,9%	-3,6%
4.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г) ЈАН	-3,9%	-1,3%	-5,3%
5.	Индустријска производња – Француска (Г/Г) ЈАН	-1,9%	-2,8%	-3,0%
6.	Индустријска производња – Финска (Г/Г) ЈАН	-	-1,8%	-0,3%
7.	Индустријска производња - Италија (Г/Г) ЈАН	-3,7%	-0,1%	-4,4%
8.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г) ЈАН	-	2,3%	5,0%
9.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г) ЈАН	-1,7%	-2,2%	-3,2%
10.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г) ЈАН	-	0,3%	-1,3%
11.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR) ЈАН	15,3	13,9	15,2
12.	Биланс текућег рачуна – Њемачка (у милијардама EUR) ЈАН	-	16,6	24,8
13.	Стопа инфлације – Њемачка ФЕБ	1,7%	1,7%	1,6%
14.	Стопа инфлације – Француска ФЕБ	1,6%	1,6%	1,7%
15.	Стопа инфлације – Шпанија ФЕБ	0,9%	0,9%	1,1%

16.	Запосленост – ЕЗ (квартално) финал.	IV квартал	0,3%	0,3%	0,2%
17.	Стопа незапослености – Италија (квартално)	IV квартал	9,8%	9,7%	9,8%

САД

Иако су инвеститори 9. март назвали „црни понедељак“ услијед наглог смањења приноса на обвезнице и индекса акција на глобалном нивоу, под утицајем дешавања око пандемије корона вируса, пада цијена нафте и ванредног смањења референтне каматне стопе Феда, финансијско тржиште САД се до краја седмице опоравило. Након што су у понедељак забиљежени рекордно ниски приноси на обвезнице са доспијећем од 5 и 10 година, на седмичном нивоу приноси ових доспијећа су повећани за 11 до 20 базних поена. С друге стране, индекси акција су забиљежили снажан пад након што су инвеститори у значајној мјери распродали акције у свим секторима, а Свјетска здравствена организација први пут епидемију корона вируса прогласила пандемијом, те критиковала „алармантне нивое неактивности“ влада у спречавању ширења вируса. На наведена кретања индекса акција утицала је и објава председника Трамп о обустављању свих летова из Европе у наредних мјесец дана. **Индекси акција су 12. марта смањени за око 10% у односу на претходни дан, што је највећи дневни пад од „црног понедељка“ забиљеженог у октобру 1987. године.**

Фед је у недјељу (15. марта) поново изненадио тржишне учеснике јер је тада одржао сједницу која је била планирана за 17. и 18. март. Одлучено је да референтна каматна стопа буде смањена за 100 базних поена, на циљани распон од 0% до 0,25%. Фед је најавио и програм куповине активе, у оквиру којег ће повећати улагања у обвезнице за најмање 500 милијарди USD и улагања у MBS-ове за најмање 200 милијарди USD. Фед из Њујорка је саопштио да ће почети са куповинама обвезница у вриједности од 40 милијарди USD. FOMC је, такође, саопштио да очекује задржавање циљаног распона каматних стопа све док не буде увјерен да је привреда издржала утицај пандемије корона вируса, те да је на путу до постизања циљева везаних за запосленост и стабилност цијена. Председник Феда из Clevelanda Master се противио одлуци да се референтна каматна стопа смањи за 100 базних поена, преферирајући смањење од 50 базних поена.

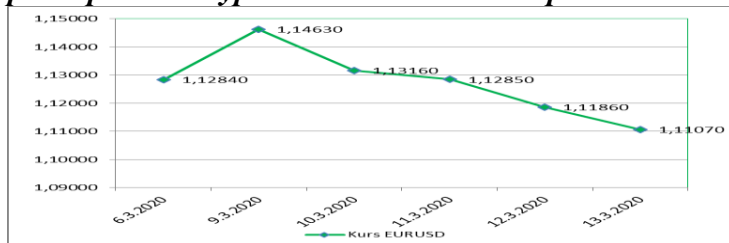
Према резултатима истраживања Bloomberga за март, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у САД у текућој години забиљежити експанзију по стопи од 1,4%, док се за 2021. и 2022. годину прогнозирају стопе од 1,9% и 2,1%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је смањена на 1,8% са претходно прогнозираних 2,0%, док је за наредну годину непромијењена и износи 2,1%. Вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 45%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред.бр	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	ФЕБ	1,8%	1,3%	2,1%
2.	Индекс потрошачких цијена (Г/Г)	ФЕБ	2,2%	2,3%	2,5%
3.	Биланс буџета (у млрд USD)	ФЕБ	-236,8	-235,3	-234,0
4.	Зараде по радној седмици (Г/Г)	ФЕБ	-	0,7%	0,0%
5.	Индекс улазних цијена (Г/Г)	ФЕБ	-1,5%	-1,2%	0,3%
6.	Индекс излазних цијена (Г/Г)	ФЕБ	-0,6%	-1,3%	0,4%
7.	Захтјеви за хипотекарне кредите	7. ФЕБ	-	1,1%	5,0%
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	7. МАР	220.000	211.000	215.000
9.	Bloomberg индекс потрошачког повјерења	8. МАР	-	62,7	63,0

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1284 на ниво од 1,1107, што представља пад од 1,57% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

ВоЕ је у протеклој седмици одржала ванредни састанак на којем је референтна каматна стопа смањена за 50 базних поена на 0,25%, што је дошло као одговор на глобалну кризу изазвану корона вирусом и тиме постала друга централна банка, након Феда, која је хитно донијела ову мјеру. Ова одлука је била неочекивана с обзиром на то да је тржиште очекивало да ће на редовном састанку који се одржава 26. марта доћи до смањења, а до средине године се очекивало још једно смањење када се очекивало да ће ова стопа износити 25 базних поена. Поред смањења референтне каматне стопе ВоЕ је увела стимулативни пакет у вриједности 30 милијарди GBP који је намијењен малим и средњим предузећима, како би се ублажили ефекти корона вируса. Гувернер Carney је истакао да ће ове мјере помоћи компанијама и запосленима, те ће спријечити даље економско успорење и дугорочну економску штету. Гувернер ВоЕ Carney је истакао да скорији тестови на стрес које је провела ВоЕ показују да би банке биле у могућности да наставе кредитирање домаћинстава и компанија, чак и у случају пролонгираног економског понираја, како у Великој Британији, тако и глобално, као и у случају ако би дошло до пада цијена актива, већих него што је забиљежено у последњим седмицама. Канцеларија за буџетску одговорност прогнозира да би позајмљивање могло да се повећава у просјеку за 24 милијарде GBP годишње у периоду од 2020. године до 2024. године, што је у складу са ревидираним прогнозама из марта 2019. године и у складу са очекивањима аналитичара о умјереним фискалним олакшицама, а што је вођено скоро у потпуности одлукама политике. У сваком случају, одговор Владе на корона вирус је дошао прекасно да би се укључио у прогнозе раста и задуживања који је направљен од стране Канцеларије за буџетску одговорност, из које је саопштено да постоји ризик од рецесије у случају „ширих економских поремећаја“.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Референтна каматна стопа ВоЕ 11. март	-	0,25%	0,75%
2.	БДП (М/М) ЈАН	0,2%	0,0%	0,3%
2.	Услужни сектор (М/М) ЈАН	0,2%	0,1%	0,3%
3.	Индустријска производња (Г/Г) ЈАН	-2,6%	-2,9%	-1,8%
4.	Прерађивачка производња (Г/Г) ЈАН	-3,5%	-3,6%	-2,5%
5.	Трговински биланс (у млрд GBP) ЈАН	-7,00	-3,720	-1,418
6.	Грађевински сектор (Г/Г) ЈАН	2,4%	1,6%	5,0%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,86470 на ниво од 0,90337, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3048 на ниво од 1,2278.

ЈАПАН

Приноси на јапанске обвезнице су током протекле седмице повећани за 7 до 17 базних поена у односу на претходну. Почетком седмице објављени су финални подаци о стопи БДП-а у четвртном кварталу прошле године, који су показали да је економија Јапана у овом периоду забиљежила контракцију од 1,8% на кварталном нивоу, што је знатно нижи податак од ревидираног благог раста забиљеженог у претходном кварталу (0,1%). Ово је уједно и највећа квартална контракција привреде Јапана од половине 2014. године, а резултат је ефеката повећања пореза, те смањења капиталне потрошње најбржим темпом од финансијске кризе. Влада Јапана је најавила други

пакет мјера у износу од око 4 милијарде USD за борбу против корона вируса, фокусирајући се на подршку малим и средњим компанијама.

Иако је редовна сједница била планирана за 18. и 19. март, у **понедељак ујутро су саопштене одлуке са сједнице MPC ВоЈ одржане 15. марта, на којој није дошло до промјене референтне каматне стопе. ВоЈ је објавила да ће проширити програм куповине актива, укључујући ETF-ове и корпоративне обвезнице, те ће понудити нови програм кредитирања са нултом каматном стопом како би се осигурало неопходно финансирање компанија, те побољшало расположење међу инвеститорима и одржала стабилност на тржиштима.** На сједници је одлучено да ће ВоЈ моћи куповати ETF-ове до 12 билиона JPY (113 милијарди USD), што представља двоструки годишњи циљани износ од 6 билиона JPY и указује на агресивну куповину у кратком року. Гувернер ВоЈ Курода је изјавио да ће ВоЈ и даље пратити утицај ширења пандемије корона вируса, те да неће оклијевати у предузимању неопходних мјера. Према резултатима истраживања Bloomberga за март, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у Јапану у текућој години забиљежити контракцију по стопи од 0,5%, док се за 2021. и 2022. годину прогнозирају стопе раста од 1,0% и 0,8%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је смањена на 0,6% са претходно прогнозираних 0,7%, док је за наредну годину непромијењена и износи 0,6%. Већина анкетираних економиста очекује да ће ВоЈ задржати тренутну референтну каматну стопу до краја првог квартала текуће године, док вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 75%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

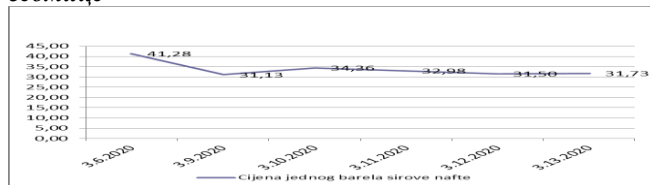
Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) F IV квартал	-1,7%	-1,8%	0,1%
2.	Лична потрошња (Q/Q) F IV квартал	-2,9%	-2,8%	0,5%
3.	Текући рачун (у млрд JPY) ЈАН	623,5	612,3	524,0
4.	Трговински биланс (у млрд JPY) ЈАН	-962,0	-985,1	120,7
5.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г) ФЕБ	2,8%	3,0%	2,8%
6.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г) ФЕБ	2,3%	2,5%	2,3%
7.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г) ФЕБ	1,1%	0,8%	1,5%
8.	Индекс услужног сектора (М/М) ЈАН	0,0%	0,8%	-0,3%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 119,05 на ниво од 119,46. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа од 105,39 на ниво од 107,62.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 41,28 USD (36,58 EUR). Почетком седмице цијена нафте је забиљежила драстичан пад од 24,59% у односу на претходни радни дан, што је највећи дневни пад од Заливског рата 1991. године. Овај пад је услиједио након што је Саудијска Арабија сигнализирала да ће повећати обим понуде нафте како би појачала тржишно учешће у ситуацији када је због корона вируса на тржишту већ присутан вишак понуде. Из Међународне агенције за енергетику (IEA) је саопштено да ће глобална потражња за нафтом ове године први пут од финансијске кризе забиљежити смањење. Само мјесец дана раније је очекивано да ће дневна потражња биљежити раст од око 800.000 барела на дневном нивоу, али се сада очекује пад од 90.000. Ова агенција је укључила и више песимистичан сценарио (што није уобичајена пракса), према којем би потражња могла у неколико наврата бити више изражена. Средином седмице цијена је наставила да биљежи благи пад након што су Саудијска Арабија и УАЕ објавиле план којим намјеравају повећати обим производње, док је под утицајем страха због корона вируса тражња за овим енергентом већ смањена. Поједини извори који су упознати са овом проблематиком наводе да је Саудијска Арабија од државних агенција затражила да своје буџете смање за барем 20% под утицајем оштрог пада цијене нафте. На затварању тржишта у петак цијена једног барела нафте је износила 31,73 USD (28,57 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 23,13%, што је највећи седмични пад од финансијске кризе из 2008. године.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.673,83 USD (1.483,37 EUR). Током трговања, у понедељак цијена овог племенитог метала је забиљежила раст преко 1.700 USD по унци због забринутости изазване ширењем корона вируса. Ипак, на крају трговања, цијена злата је смањена, а тренд смањења је био је присутан током цијеле седмице. У првом кораку цијена је смањена под утицајем очекивања да ће стимулативне мјере централних банака ублажити ефекте корона вируса, што ће повећати тражњу за ризичнијом активом и за USD. Наредног дана цијена је наставила да се смањује, након што су инвеститори смањили улагања у ову активу како би покрили маргине на тржишту акција које су се прошириле након глобалног ширења корона вируса. Наредног дана инвеститори су наставили да неутралишу своје позиције у злату са циљем даљег покрића маргина, те генерално смањили улагања у сигурнију активу. Фед је током викенда одржао сједницу која је иницијално била планирана за 17. и 18. март и други пут током овог мјесеца смањио референтну каматну стопу и то за 100 базних поена. Фед, БоЈ, ЕЦБ, Швајцарска национална банка, Банка Канаде и БоЕ су у координисаним изјавама поручиле да ће користити свој линије како би подржале међународно снабдијевање свјетском резервном валутом. И друге централне банке широм свијета су подuzele низ мјера како би ублажиле негативне ефекте које на привреду има ширење корона вируса. Након ових акција цијена злата је наставила да пада. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.529,83 USD (1.377,36 EUR). Цијена злата је на седмичном нивоу забиљежила пад од 8,60%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

